

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Solvuntur instantiæ Adversariorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](#)

major est diffensio in probatione implicante, quam in ejus concessionē.

CONCLUSIO. *Est simpliciter impossibile, ut intellectus creatus viribus naturalibus DEVM clare videat.* Ita S. D. hic. a. 4. & 5. ad 3. Probatur primum ex illo axiomate: *Modus cognoscendi separatur modum essendi.* Ut DEUS ab aliqua creatura clare videretur, ut in se est, deberet cognosci juxta modum essendi sibi proprium & quem in se habet: sed juxta hunc modum naturaliter videri à creatura non potest. ergo. Major est clara ex terminis, nisi enim DEUS videatur ut ens infinitum, actus purus &c. non videtur quiditarie, ut in se est. Minor in quā est difficultas, probatur: *Quālibet natura intellectualis connaturaliter cognoscit suum objectum juxta modum essendi sibi proprium;* sed modus essendi cuiuslibet creature est infinitus inferior, quam modus essendi, quem DEUS habet in se ipso: ergo non est dabis aliqua creatura intellectualis, que connaturaliter DEUM videat, juxta modum essendi, quem habet in se ipso. Nam modus essendi creature est finitus, limitatus, compositus, adeoque DEUM non nisi admodum entis compotiti connaturaliter potest cognoscere, quod non est intuitivē, sed abstractivē cognoscere. Major probatur: *tum quia modus cognoscendi est proprietas naturae intellectualis,* adeoque communitatē naturae: tum etiam ex inductione cognoscientium: nam quia anima bruci corporeae est & materialis, nūl nisi materiale, & per species materiales cognoscit; anima rationalis, quia unita corpori, cognoscit omnia per species spirituales; sed tamen àphantasmatis accepta, adeoque dependenter à corpore: Angelus, quia est substantia latens metaphysicē composita, nihil intuitivē & quidditativer cognoscit, quam ens potentialitati permixtum. DEUS quia actus purus, se ipsum connaturaliter cognoscit & intutetur per suam essentiam.

Confirmatur. Modus cognoscendi connaturalis est infinito, non potest fieri connaturalis est finito, nisi quatenus participat naturam entis infiniti: sed modus intuitivē & quidditativer videtur divinam essentiam, est connaturalis est infinito: ergo non potest fieri connaturalis aliqui creature, nisi quatenus per gratiam & lumen gloriae elevatur ad participationem divinæ naturæ & intellectualitatis.

3. Probatur secundū. Potentia cognoscitiva debet esse in eodem gradu immaterialitatis cum objecto connaturaliter cognito: sed implicat, ut intellectus creatus sit in eodem gradu immaterialitatis cum DEO clare viso: ergo implicat ut DEUS clare visus sit objectum connaturalis creati intellectus. Major probatur: cognitio fit per hoc, quod cognitum est in cognoscente: ergo ut cognitio sit connaturaliter, debet etiam ex parte cognoscitentis esse capacitas connaturalis ad recipientem objectum: sed nūl sit tanta immaterialitas ex parte potentiae cognoscitive, quam est objecti cognoscibilis, non est connaturalis capacitas ipsius: non enim minus intellectualitas seu intelligibilis capacitas accipitur ex immaterialitate, quam intelligibilitas objecti: ergo nūl potentia cognoscitiva sit in eodem gradu im-

materialitatis cum objecto, non potest illud con-naturaliter cognoscere, ut in se est.

Probatur tertio. Actus per essentiam super-naturalis non potest elicere viribus naturæ: alias esset, & non esset supernaturalis: sed visio DEI ut in se est, est actus per essentiam supernaturalis; non enim minus objectum specificativum vi-sionis, quam principia ipsius sunt supernaturalia: ergo non potest elicere viribus naturæ. Sed contra istas rationes.

§. II.

Solvuntur instantie Adversariorum.

Obijicit primò. DEUS & Angeli vident ^{5.} connaturaliter objecta materialia. & 2. Angelus inferior superiorē; nec tamen con-venunt in gradu immaterialitatis. 3. Tamet- si animæ rationales in gradu immaterialitatis convenient, tamen in hoc statu una intuitivē non vider alteram. 4. Licet DEUS etiam ab-stractivē cognitus sit actus purus, tamen habemus de ipso connaturalē cognitionem abstractivam. 5. Lumen gloriae & totum complexum ex intel-lectu beati & lumine gloriae infinitē distat ab actualitate divinæ essentiae; & tamen intellectus instrutus lumine gloriae connaturaliter DEUM videt: ergo fallitum est, quod objectum & po-tentia cognoscens debeant esse in eodem gradu immaterialitatis.

Respondit ad primum primō. Cognitum mi-noris actualitatis, ut sunt objecta materialia re-spectu DEI & Angeli, tamen posse esse in cog-noscente superiori, cum non adaequet, multo minū excedat capacitatem ipsius: & cognitum majoris actualitatis, qualis est essentia DEI ut in se est, non potest esse connaturaliter in inferiori cognoscente, siquidem excedit capacitatem ipsius. Resp. secundo. Etiam materialia à DEO & Angelis cognoscit, juxta proprium modum im-materialitatis: nimurum à DEO per suamē di-vinam essentiam, ab Angelo per species spiritua-les infusas, unde instantia manet ipsis Adver-sariis solvenda.

Ad secundū Resp. quod licet Angelus infe-^{7.}rior sit in minori gradu immaterialitatis specifi-ca secundū acceſsum ad actum purum, esse tamen in eodem gradu immaterialitatis generi-ca secundū recessum à materia physis, quod sufficit, ut unus alterum quidditativer & intuitivē possit videre.

Ad tertium Resp. ideo animam rationalem in ^{8.} hoc statu non posse videri intuitivē: quia licet habeant eundem essendi modum, iste tamen est corporeus ut quo, & in operationibus suis à materia dependens.

Ad quartum Resp. In abstractiva cognitione ^{9.} actum purum, non cognosci ad modum actus puri & ut in se est, sed ad modum cognoscitivū & per species alienas. in visione autem debe-ret cognosci ut in se est, & secundū proprium modum essendi.

Ad quintum Resp. Intellectum elevatum lu-^{10.}mine gloriae connaturaliter videre DEUM, connaturalitate non intrinsecus in intellectu ra-dicata.

dicata, sed extrinsecus à DEO communicata & participata.

§. III.

Implicantia creatae substantiae super-naturalis.

INferes ex dictis primo. Implicate creaturam, qua in ordine naturali, sit tanta perfectionis, quam sit complexum ex intellectu & lumine gloria; sibiique proinde per purum beneficium ordinis naturalis claram DEI visionem habeat connaturaliter debitum: quia cum ordo naturae sit simpliciter inferior & imperfectior, quam ordo gratiae, quantumcumque perfectionis addatur alicui creature intra ordinem naturae, nunquam tamen pertinget ad perfectionem supernaturalis ordinis gratiae, sicut nec venialia peccata in infinitum multiplicata pertingunt ad infinitam malitiam peccati mortalis.

12. Inferes secundo. Implicare creatam substancialiter supernaturalem, cui lumen gloriae per modum proprietatis (& consequenter etiam visio) sit connaturaliter debitum. Deducitur ex S. Augustino l. 11. de Civ. DEI. cap. 2. ubi sic habet: *Quamvis non omnis beata possit esse creatura, nec enim hoc munus adipiscuntur fera, sa-za, ligna, &c. Ea tamen qua potest, non ex se ipso potest, quia ex nihilo creata est, sed ex illo, a quo creata est.*

Ratio est primò. Si lumen gloriae posset alicui creature esse connaturaliter debitum, etiam forma ad quam ultimè disponit, posset esse connaturaliter debita: sed est impossibile, ut essentia divina, ad quam nostro intellectu per modum speciei intelligibilis uniuersum lumen gloriae ultimè disponit, sit alicui creature connaturaliter debita: ergo etiam implicat talis creatura, cui lumen gloriae sit connaturaliter debitum.

Ratio est secundò. Lumen gloriae, nec non ipsa visio hæc ratione est ex hypothesi supernaturalis, & non est: quia supernatura est, quod excedit vires totius naturæ creabilis: sed visio & lumen gloriae, utpote naturæ create debitum, non excederet vires totius naturæ creabilis: ergo neutrum est supernatura.

Ratio est tertio. Omne ens supernaturale est tale, vel quia in se ipso excedit totum ordinem entis creati & creabilis; vel quia dicit intrinsecam & specificativam sui habitudinem ad ens a se, quatenus excedit omne ens creatum & creabile: sed substantia creata neutrò modo potest esse supernaturalis. Non primò, quia quod se ipso excedit totum ordinem entis creati, est ens in creatum, & a se, adeoque DEUS. Non secundò modo, quia substantia specificativum est pars intrinseca ipsius, non habitudo ad aliquid extrinsecum.

13. Hinc ratio est quartò: quia talis substantia supernaturalis, cui lumen gloriae est connaturaliter debitum, non est creatura, sed DEUS. Sequela probat primò, quia per naturam & essentiam est prima radix visionis & charitatis,

ad eoque ester gratia subsistens, & haberet natu-ram divinam non analogice & adoptivè, sed sub-stantialiter & univocè communicatam: nec ester per naturam serva, sed filia DEI.

Secundò: quia ester per naturam simpliciter impeccabilis, quod SS. PP. cum S. D. 1. p. q. 63. a. 1. in c. & Scoto in 2. dist. 23. q. un. soli DEO volunt eile proprium.

Tertid: quia foret per naturam beata, adeo que rufus per naturam indestruibilis: siquid actualis perpetuitas est essentiale prædicatum beatitudinis.

Quartò. Talis creatura posset altius sanctificare & justificare, siquidem principaliter & con-naturaliter continetur principia sanctitatis & vi-sionis.

Quintò. Si lumen gloriae posset esse connaturaliter debitum, etiam lumen propheticum posset esse hoc modo debitum, siue futurorum contingentium cognitio posset ejusmodi creature esse connaturaliter debita, quam tamen cognitionem Theologii cum Tertull. pro charactere & testimonia divinitatis agnoscunt.

Sextò. Talis substantia careret potentia obedientiali, dum omnia qua alii convenient per elevationem & potentiam obedientialem, illi substantiae deberentur, & convenient.

Oppones primò. Potest probabiliter dari mo. 14. dus substantialis. v. g. unionis hypothetica: ergo etiam alia substantia supernaturalis. Resp. Etiam si unio hypothetica est modus substantialis (quod tamen in nostra Theologia falsum est) illud tanquam ens incompletum per intrinsecam habitudinem ad extreum supernaturale specificari posse: non autem substantiam completam, de qua sermo est.

Secundò. Attributa divina à creaturis parti-cipantur in ordine supernaturali; ergo etiam ratio substantiae potest in ordine supernaturali participari. Resp. dist. conseq. ratio substantiae in ordine supernaturali participatur analogice & ac-cidentaliter, concedo: univocè & substantialiter, nego.

Tertid. Vel repugnat creatæ substantia su-16. per naturales, quæ creata, vel quæ substantia est: non quæ creata, quia dantur plurimæ entites creatæ supernaturales, ut gratia, charitas &c. non quæ substantia est, quia DEUS est substantia su-pernaturalis. Resp. repugnat ex iuste capi-tio summi sumpo, ut ex dictis patet.

Quartò. In ordine naturali ratio substantiae potest à creatura substantialiter participari: ergo etiam in ordine supernaturali. Resp. disparitatē esse, quod ordo naturae non specificet per habitudinem ad DEUM; utrè contra ordo supernaturalis specificatur per habitudinem ad DEUM, ut est in se ipso.

Quintò. Omne accidens dicit ordinem ad ali. 18. quod subiectum conaturaliter; ergo cum debetur accidentia supernaturalia creata, datur poterit ali-quod subiectum conaturaliter ipsorum: sed hoc non est aliud, quam substantia supernaturalis, ergo. Resp. ex hoc nimis probari, nempe quod defacto datur talis substantia creata su-per naturales.